

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2023. január 26.*

„Előzetes döntéshozatal – A természetes személyek védelme a személyes adatok kezelése vonatkozásában – (EU) 2016/680 irányelv – A (4) cikk (1) bekezdésének a)–c) pontja – A személyes adatok kezelésére vonatkozó elvek – Célhoz kötöttség – Adattakarékosság – A 6. cikk a) pontja – Személyek különböző kategóriáinak személyes adatai közötti egyértelmű különbségtétel – 8. cikk – Az adatkezelés jogszerűsége – 10. cikk – Átültetés – Biometrikus adatok és genetikai adatok kezelése – A »tagállami jog által lehetővé tett adatkezelés« fogalma – A »feltétlen szükségesség« fogalma – Mérlegelési jogkör – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 7., 8., 47., 48. és 52. cikk – A hatékony bírói jogvédelemhez való jog – Az ártatlanság védelme – Korlátozás – Közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény – Gyanúsítottak – Fényképezési és daktiloszkópiai adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtése és biológiai minta DNS-profil létrehozása céljából történő levétele – Adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtása – Az adatgyűjtés rendszeressége”

A C-205/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2021. március 31-én érkezett, 2021. március 31-i határozatával terjesztett elő a

V. S.

ellen,

a **Ministerstvo na vatreshnite raboti, Glavna direktsia za borba s organiziranata prestapnost** részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, D. Gratsias (előadó), M. Ilešič, I. Jarukaitis és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a bolgár kormány képviselőjében M. Georgieva és T. Mitova, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében R. Bénard, A.-L. Desjonquères, D. Dubois és T. Stéhelin, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében H. Kranenborg, M. Wasmeier és I. Zaloguin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. június 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.) 4. cikke (1) bekezdése a) és c) pontjának, 6. cikke a) pontjának, továbbá 8. és 10. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 3., 8., 48. és 52. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a V. S. ellen indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő, aki a gyanúsítottá nyilvánítását követően ellenezte biometrikus és genetikai adatainak a rendőrség általi, nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtését.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az általános adatvédelmi rendelet

- 3 A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; HL 2021. L 74., 35. o.; a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) (19) preambulumbekkezdése kimondja:

„A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából, ezeken belül ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése

céljából végzett kezelése vonatkozásában a természetes személyek védelme, valamint az ilyen adatok szabad áramlása külön [európai] uniós jogi aktus tárgyát képezi. E rendelet ezért az e célok érdekében végzett adatkezelési tevékenységekre nem alkalmazandó. [...]"

- 4 Az általános adatvédelmi rendelet „Tárgyi hatály” című 2. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

(2) E rendelet nem alkalmazandó a személyes adatok kezelésére, ha azt:

a) az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzik;

[...]

d) az illetékes hatóságok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik, ideértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését.”

- 5 Az általános adatvédelmi rendeletnek „A személyes adatok különleges kategóriáinak kezelése” című 9. cikke az (1), (2) és (4) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése tilos.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez, [...]

b) az adatkezelés az adatkezelőnek vagy az érintettnek a foglalkoztatást, valamint a szociális biztonságot és szociális védelmet szabályozó jogi előírásokból fakadó kötelezettségei teljesítése és konkrét jogai gyakorlása érdekében szükséges

c) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges, [...]

d) az adatkezelés valamely politikai, világnézeti, vallási vagy szakszervezeti célú alapítvány, egyesület vagy bármely más nonprofit szervezet megfelelő garanciák mellett végzett jogszerű tevékenysége keretében történik, [...];

e) az adatkezelés olyan személyes adatokra vonatkozik, amelyeket az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozott;

- f) az adatkezelés jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges, vagy amikor a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben járnak el;
- g) az adatkezelés jelentős közérdek miatt szükséges, uniós jog vagy tagállami jog alapján, amely arányos az elérni kívánt céllal, tiszteletben tartja a személyes adatok védelméhez való jog lényeges tartalmát, és az érintett alapvető jogainak és érdekeinek biztosítására megfelelő és konkrét intézkedéseket ír elő;
- h) az adatkezelés megelőző egészségügyi vagy munkahelyi egészségügyi célokból, a munkavállaló munkavégzési képességének felmérése, orvosi diagnózis felállítása, egészségügyi vagy szociális ellátás vagy kezelés nyújtása, illetve egészségügyi vagy szociális rendszerek és szolgáltatások irányítása érdekében szükséges, [...]
- i) az adatkezelés a népegészségügy területét érintő olyan közérdekből szükséges, mint a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekkel szembeni védelem vagy az egészségügyi ellátás, a gyógyszerek és az orvostechikai eszközök magas színvonalának és biztonságának a biztosítása, és olyan uniós vagy tagállami jog alapján történik, amely megfelelő és konkrét intézkedésekről rendelkezik az érintett jogait és szabadságait védő garanciákra, és különösen a szakmai titoktartásra vonatkozóan;
- j) az adatkezelés [...] a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból szükséges [...]

[...]

(4) A tagállamok további feltételeket – köztük korlátozásokat – tarthatnak hatályban, illetve vezethetnek be a genetikai adatok, a biometrikus adatok és az egészségügyi adatok kezelésére vonatkozóan.”

A 2016/680 irányelv

- 6 A 2016/680 irányelv (9)–(12), (14), (26), (27), (31) és (37) preambulumbekkezdése kimondja:

- „(9) [...] [Az általános adatvédelmi rendelet] általános szabályokat határoz meg a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelme, valamint az ilyen adatok Unión belüli szabad áramlásának biztosítása céljából.
- (10) A Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia zárónyilatkozatához csatolt, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi, valamint a rendőrségi együttműködés területén a személyes adatok védelméről szóló 21. sz. nyilatkozatban a konferencia elismerte, hogy az EUMSZ 16. [cikk] alapján a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és a rendőrségi együttműködés területén – e területek sajátos természetéből adódóan – a személyes adatok védelmére és a személyes adatok szabad áramlására vonatkozóan különös szabályok válhatnak szükségessé.
- (11) Ezért helyénvaló, hogy e területek szabályozása irányelvben történjen, amelyben meg kell határozni azokat a különleges szabályokat, amelyek a személyes adatok bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem

és e veszélyek megelőzése – céljából az illetékes hatóságok általi kezelése tekintetében a természetes személyek védelmére vonatkoznak, tiszteletben tartva e tevékenységek jellegét. [...]

- (12) A rendőrség vagy egyéb bűnüldöző szervek által végzett tevékenységek középpontjában elsősorban a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és a vádeljárás lefolytatása áll, ideértve az annak előzetes ismerete nélkül végzett rendőri tevékenységeket is, hogy egy adott eset bűncselekménynek minősül-e. [...] A tagállamok megbízhatják az illetékes hatóságokat olyan egyéb feladatokkal is, amelyeknek ellátása nem feltétlenül a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és a vádeljárás lefolytatása – többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – céljából történik, és ebben az esetben az említett egyéb célokból történő, egyébiránt az uniós jog hatálya alá tartozó személyesadat-kezelés az [általános adatvédelmi] rendelet hatálya alá tartozik.

[...]

- (14) Mivel ez az irányelv nem alkalmazandó a személyes adatoknak az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek keretében végzett kezelésére, a nemzetbiztonsággal kapcsolatos tevékenységek, a nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó ügynökségek vagy egységek tevékenységei, valamint a tagállamok által az [EU-Szerződés] V. címe 2. fejezetének hatálya alá tartozó tevékenységek során végzett személyesadat-kezelés nem tekinthető az ezen irányelv hatálya alá tartozó tevékenységnek.

[...]

- (26) [...] A személyes adatoknak a kezelésük céljára alkalmasnak és relevánsnak kell lenniük. Biztosítani kell különösen azt, hogy a gyűjtött személyes adatok mennyisége ne legyen túlzott mértékű, és az adatokat csak az adatkezelés célja szempontjából szükséges ideig tárolják. Személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés célját egyéb eszközzel észszerű módon nem lehetséges elérni. [...]

- (27) A bűncselekmények megelőzése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében szükséges, hogy az illetékes hatóságok azokat a személyes adatokat, amelyeket konkrét bűncselekmények megelőzésével, nyomozásával, felderítésével vagy üldözésével összefüggésben gyűjtöttek, ennél szélesebb összefüggésben is kezeljék annak érdekében, hogy megértsék a bűnözői tevékenységeket és a különböző felderített bűncselekmények közötti összefüggéseket feltárják.

[...]

- (31) A személyes adatoknak a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén történő kezelésével együtt jár, hogy az érintettek különböző kategóriákra vonatkozó személyes adatok kezelésére kerül sor. Ezért – amennyire lehetséges és kivitelezhető – egyértelműen különbséget kell tenni az érintettek különböző kategóriáihoz tartozó személyes adatok között, így a bűncselekmények elkövetésével gyanúsított vagy amiatt elítélt személyekre, az áldozatokra, illetve egyéb érintett felekre, például tanúkra, fontos információk birtokosaira vagy a gyanúsítottak és az elítélt bűnelkövetők kapcsolataira és bűntársaira vonatkozó személyes adatok között. Ez nem akadályozhatja az ártatlanság védelméhez való jognak a Chartában és [az emberi jogok és

alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezményben] garantált módon történő alkalmazását, a Bíróság ítélkezési gyakorlata, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága szerinti értelmezéssel összhangban.

[...]

(37) Azok a személyes adatok természetüknél fogva különösen érzékenyek az alapvető jogok és szabadságok szempontjából, különös védelmet érdemelnek, mivel az alapvető jogokra és szabadságokra nézve a kezelésük körülményei jelentős kockázatot hordozhatnak. [...]"

7 Ezen irányelv „Tárgy és célok” című 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv szabályokat állapít meg a természetes személyek védelmére a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – így többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – céljából végzett kezelése tekintetében.

(2) A tagállamok ezen irányelvvel összhangban:

a) védik a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait, különösen a személyes adatok védelméhez való jogukat, [...]

b) biztosítják, hogy a személyes adatok illetékes hatóságok közötti, Unión belüli cseréje – ha e cserét az uniós vagy tagállami jog írja elő – ne legyen korlátozás vagy tiltás tárgya a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelmével összefüggő okokból.”

8 Az említett irányelv „Hatály” című 2. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Ez az irányelv a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból végzett kezelésére alkalmazandó.

[...]

(3) Ezen irányelv nem alkalmazandó:

a) a személyes adatoknak az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzett kezelésére;

[...]”

9 Ugyanezen irányelv 3. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

- (1) »személyes adat«: azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintett«) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, azonosító szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy fizikai, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható;
- (2) »adatkezelés«: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, a közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, az összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, a törlés, illetve a megsemmisítés;

[...]

(7) »illetékes hatóság«:

- a) olyan közhatalmi szerv, amely a bűncselekmények megelőzését, nyomozását, felderítését vagy üldözését, illetve büntetőjogi szankciók végrehajtását illetően eljárni jogosult beleértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését; [...]

[...]

- (12) »genetikai adat«: egy természetes személy örökölt vagy szerzett genetikai jellemzőire vonatkozó minden olyan személyes adat, amely az adott személy fiziológiájára vagy egészségi állapotára vonatkozó egyedi információt hordoz, és amely elsősorban az adott természetes személyből vett biológiai minta elemzéséből ered;

- (13) »biometrikus adat«: egy természetes személy fizikai, fiziológiai vagy viselkedési jellemzői vonatkozó olyan, sajátos technikai eljárásokkal nyert személyes adat, amely lehetővé teszi vagy megerősíti a természetes személy egyedi azonosítását, ilyen például az arckép vagy a daktiloszkópiai adat;

[...]”

10 A 2016/680 irányelvnek „A személyes adatok kezelésére vonatkozó elvek” című 4. cikke a következőket írja elő:

„A tagállamok előírják, hogy a személyes adatok:

- a) kezelését jogszerűen és tisztességesen kell végezni;
- b) gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon;

c) az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és szükségesre kell korlátozódniuk;

[...]

- 11 Ezen irányelvnek „Az érintett személyek különböző csoportjai közötti különbségtétel” című 6. cikke a következőket írja elő:

„A tagállamok előírják az adatkezelő számára, hogy adott esetben és amennyire lehetséges, tegyen világos különbséget az érintettek különböző kategóriáinak személyes adatai között az alábbiak szerint:

- a) olyan személyek, akik tekintetében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy készülnek elkövetni;
- b) bűncselekmény elkövetéséért elítélt személyek;
- c) bűncselekmény áldozatai, illetve olyan személyek, akikről bizonyos tények alapján okkal feltételezhető, hogy bűncselekmény áldozatai lehetnek, és
- d) a bűncselekmény kapcsán érintett egyéb felek, például olyan személyek, akik a bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás vagy az azt követő büntetőeljárás során felszólíthatók vallomástételre, bűncselekményről információval szolgálhatnak, vagy az a) és b) pontban említett személyekkel kapcsolatban vannak vagy e személyek bűntársai.”

- 12 Az említett irányelvnek „Az adatkezelés jogszerűsége” című 8. cikke a következőkről rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az adatkezelés csak akkor és kizárólag annyiban legyen jogszerű, ha és amennyiben olyan feladat ellátásához szükséges, amelyet valamely illetékes hatóság az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból végez, és uniós vagy tagállami jog alapján történik.

(2) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó adatkezelést szabályozó tagállami jogban rendelkezni kell legalább az adatkezelés célkitűzéseiről, a kezelendő személyes adatokról és az adatkezelés céljairól.”

- 13 Ugyanezen irányelv „Különös adatkezelési feltételek” című 9. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az illetékes hatóságok által az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból gyűjtött személyes adatok az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározottaktól eltérő célból nem kezelhetők, kivéve, ha az az ilyen adatkezelésre uniós vagy tagállami jog felhatalmazást ad. Ha személyes adatokat ilyen más célokból kezelnek, [a 2016/679] rendeletet kell alkalmazni, kivéve, ha az adatkezelést az uniós jog hatályán kívül eső tevékenység keretében végzik.

(2) Ha a tagállami jog az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból végzett feladatokról eltérő feladatok elvégzését írja elő az illetékes hatóságok számára, az ilyen célokból történő adatkezelésre [...] az [általános adatvédelmi] rendeletet kell alkalmazni, kivéve, ha az adatkezelést az uniós jog hatályán kívül eső tevékenység keretében végzik.”

14 A 2016/680 irányelv 10. cikke értelmében:

„A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése csak akkor megengedett, az érintettek jogaira és szabadságaira vonatkozó megfelelő garanciák mellett, ha arra feltétlenül szükség van és:

- a) az uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi;
- b) az érintett vagy más természetes személy létfontosságú érdekeinek védelmét szolgálja; vagy
- c) az ilyen adatkezelés olyan adatokra vonatkozik, amelyeket az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozott.”

15 Ezen irányelvnek „A felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való jog” című 52. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az egyéb közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok sérelme nélkül a tagállamok előírják, hogy minden érintett jogosult arra, hogy panaszt tegyen egy felügyeleti hatóságnál, ha az érintett megítélése szerint a rá vonatkozó személyes adatok kezelése megsérti az ezen irányelv alapján elfogadott rendelkezéseket.”

16 A fenti irányelvnek „A felügyeleti hatósággal szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog” című 53. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az egyéb közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok sérelme nélkül a tagállamok úgy rendelkeznek, hogy minden természetes és jogi személy hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult a felügyeleti hatóság rá vonatkozó, jogilag kötelező erejű döntésével szemben.”

17 Ugyanezen irányelvnek „Az adatkezelővel vagy adatfeldolgozóval szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog” című 54. cikke értelmében:

„A rendelkezésre álló közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok – köztük a felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való, 52. cikk szerinti jog – sérelme nélkül, a tagállamok előírják, hogy az érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint, a személyes adatainak az ezen irányelv alapján elfogadott rendelkezésekkel ellentétes kezelése következtében megsértették az e rendelkezések szerinti jogait.”

18 A 2016/680 irányelv „Átültetés” című 63. cikkének (1) és (4) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok 2018. május 6-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. [...]

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

[...]

(4) A tagállamok közlik a Bizottsággal a nemzeti jog azon főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.”

A bolgár jog

Az NK

- 19 A Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: NK) 11. cikkének (2) bekezdése értelmében a bűncselekményt szándékosan követik el, ha az elkövető tisztában van a cselekmény társadalomra veszélyes jellegével, előre látja annak következményeit, illetve kívánja vagy hagyja, hogy azok bekövetkezzenek. Az NK-ban szabályozott bűncselekmények többsége szándékos bűncselekmény.
- 20 Az NK 255. cikke szerint, aki a törvényben kifejezetten meghatározott módon „jelentős összegű adótartozás megállapítását és megfizetését érintő csalást követ el”, egytől hat évig terjedő szabadságvesztéssel, valamint 2000 bolgár leva (BGN) (körülbelül 1000 euró) pénzbüntetéssel büntetendő.
- 21 Az NK 94. cikkének 20. pontjával összefüggésben értelmezett 321. cikkének (2) és (3) bekezdése szerint, aki olyan bünszervezetben vesz részt, amelyet haszonszerzés céljából hoztak létre, és amely 3 évnél hosszabb idejű „szabadságvesztéssel” büntetendő bűncselekmények elkövetésére törekszik, 3 évtől 10 évig terjedő „szabadságvesztéssel” büntetendő. Arról is rendelkezik, hogy e bűncselekmény szándékos és az általános szabályok szerint büntetendő.

Az NPK

- 22 A Nakazateleno-protsesualen kodeksnek (büntetőeljárásról szóló törvény) az alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: NPK) 46. cikkének (1) bekezdése és 80. cikke előírja, hogy a bűncselekmények vagy közvadra üldözendők, azaz az eljárást az ügyész kezdeményezi, vagy magánvád alapján. Az NK-ban szereplő szinte valamennyi bűncselekmény közvadra üldözendő.
- 23 Az NPK 219. cikkének (1) bekezdése értelmében „amennyiben elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy egy meghatározott személy közvadra üldözendő bűncselekményt követett el”, e személy mint gyanúsított ellen büntetőeljárást indítanak, és arról tájékoztatják. E személlyel szemben különböző eljárási kényszerintézkedések alkalmazhatók, ugyanakkor érveinek előadásával és bizonyítékok előterjesztésével védekezhetsz.

A ZZLD

- 24 A Zakon za zashtita na lichnite danni (a személyes adatok védelméről szóló törvény; a DV 2002. január 4-i 1. száma; a továbbiakban: ZZLD) 51. cikke értelmében a genetikai és biometrikus adatoknak a természetes személyek egyedi azonosítása céljából történő kezelése csak akkor megengedett, ha feltétlenül szükséges, ha az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciák állnak rendelkezésre, és ha azt az uniós vagy a bolgár jog írja elő. Ha az adatkezelést az uniós vagy a bolgár jog nem írja elő, az akkor engedélyezhető, ha létfontosságú érdekeket érint, vagy ha az érintett az adatokat korábban már nyilvánosságra hozta.

A ZMVR

- 25 A Zakon sa Ministerstvo na vatreshnite raboti (a belügyminisztériumról szóló törvény; a DV 2014. június 27-i 53. száma, a továbbiakban: ZMVR) 6. cikke értelmében a belügyminisztérium bizonyos alaptevékenységeket végez, köztük operatív felderítési és megfigyelési tevékenységet, bünygyi nyomozási tevékenységet és információs tevékenységet.
- 26 A ZMVR 18. cikkének (1) bekezdése szerint az információs tevékenység információk gyűjtéséből, feldolgozásából, rendszerezéséből, tárolásából és felhasználásából áll. E törvény 20. cikkének (1) bekezdése értelmében az információs tevékenység olyan információkon alapul, amelyeket a Belügyminisztérium alá tartozó hatóságok által kifejlesztett adathordozókon sokszorosítanak vagy szánnak sokszorosításra.
- 27 A ZMVR 25. cikkének (1) bekezdése felhatalmazza a Belügyminisztériumot arra, hogy a tevékenységeinek folytatása céljából személyes adatokat kezeljen. A ZMVR 6. cikkét figyelembe véve ebből az következik, hogy a Belügyminisztérium személyes adatokat kezel alaptevékenységeinek – nevezetesen a bűncselekményekkel kapcsolatos operatív felderítés, megfigyelés és nyomozás – végzése céljából.
- 28 A ZMVR 25. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a személyes adatok kezelésére e törvény alapján, az általános adatvédelmi rendeletnek és a ZZLD-nek megfelelően kerül sor.
- 29 A ZMVR 25a. cikkének (1) bekezdése szerint a genetikai és biometrikus adatokat tartalmazó személyes adatoknak a természetes személyek egyedi azonosítása céljából történő kezelése csak az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkében vagy a személyes adatok védelméről szóló törvény 51. cikkében foglalt feltételek mellett megengedett.
- 30 A ZMVR 27. cikke értelmében az e törvény 68. cikke alapján a rendőrség által nyilvántartásba vett adatokat kizárólag a nemzetbiztonság védelme, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása céljából lehet felhasználni.
- 31 A ZMVR 68. cikke így szól:
- „(1) A rendőri hatóságok rendőrségi nyilvántartásba veszik azokat a személyeket, akiket szándékosan elkövetett, közvérdra üldözendő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak. [...]
- (2) A rendőrségi nyilvántartás az (1) bekezdés szerinti személyek személyes adatai kezelésének egyik kategóriáját képezi, amely a jelen törvény feltételei szerint történik.
- (3) A rendőri hatóságok a rendőrségi nyilvántartásba vétel céljából:
- 1) rögzítik a [Zakon za balgarskite lichni dokumenti (a bolgár személyazonosító okmányokról szóló törvény)] 18. cikkében megjelölt személyes adatokat;
 - 2) leveszik a személyek ujjnyomatait, és fényképet készítenek róluk;
 - 3) mintákat vesznek a személyek DNS-profiljának rögzítése érdekében.
- (4) A személy hozzájárulása nem szükséges a (3) bekezdés 1. pontjában hivatkozott tevékenységek végzéséhez.

- (5) A személyek kötelesek együttműködni, nem gátolhatják és nem akadályozhatják a (3) bekezdésben hivatkozott tevékenységek rendvédelmi szervek általi gyakorlását. Ha a személy megtagadja az együttműködést, a (3) bekezdés 2. és 3. pontjában hivatkozott tevékenységek során kényszer alkalmazható a gyanúsítás tárgyát képező, közvéder üldözendő bűncselekmény tekintetében hatáskörrel és illetékességgel rendelkező elsőfokú bíróság bírójának engedélyével.

[...]

Az NRISPR

- 32 A ZMVR 68. cikkének (7) bekezdése alapján elfogadott Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia (a rendőrségi nyilvántartásba vétel végrehajtása részletes szabályainak megállapításáról szóló rendelet; a DV 2014. október 31-i 90. száma; a továbbiakban: NRISPR) meghatározza az e cikkben előírt rendőrségi nyilvántartásba vétel részletes szabályait.
- 33 Az NRISPR 2. cikke értelmében a rendőrségi nyilvántartásba vétel célja a nemzetbiztonság védelme, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása.
- 34 Az NRISPR 11. cikkének (2) bekezdése értelmében a nyilvántartásba veendő személy rendelkezésére kell bocsátani egy kitöltendő nyilatkozatot, amelyben hozzájárulását adhatja a fényképfelvétel készítéséhez, az ujjnyomat-vételhez és a DNS-minta levételéhez, vagy e hozzájárulását megtagadhatja. Az NRISPR 11. cikkének (4) bekezdése értelmében, ha e személy a hozzájárulást megtagadja, a rendőrség ezen intézkedések kényszer alkalmazásával történő végrehajtásának engedélyezése iránti kérelmet nyújt be hatáskörrel rendelkező bírósághoz.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 35 A bolgár hatóságok adótartozás megállapításával és megfizetésével kapcsolatos csalás miatt büntetőeljárást indítottak az NK 255. cikke alapján két gazdasági társasággal szemben.
- 36 Az NPK 219. cikke alapján 2021. március 1-jén hozott végzéssel, amelyet 2021. március 15-én közöltek V. S.-szel, az utóbbit gyanúsítottá nyilvánították. Az NK 321. cikke (3) bekezdésének az e cikk (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. pontja alapján azzal gyanúsították, hogy három másik személlyel együtt olyan bűnszervezetben vett részt, amelyet haszonszerzés céljából, az NK 255. cikke szerinti bűncselekmények Bulgária területén történő összehangolt elkövetése céljából hoztak létre.
- 37 A gyanúsítottá nyilvánításról szóló, fent említett végzés kézbesítését követően V. S.-t felhívták a rendőrségi nyilvántartásba vétel során történő együttműködésre. V. S. kitöltött egy nyomtatvány formáját öltő nyilatkozatot, amelyben megjelölte, hogy tájékoztatták arról, hogy fennáll a nyilvántartásba vétel jogalapja, és hogy nem járul hozzá a rá vonatkozó daktiloszkópiái és fényképeszeti adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtéséhez, valamint a DNS-profiljának létrehozása céljából végzett mintavételhez. A rendőrség nem végezte el az említett adatgyűjtést, és a kérdést előterjesztő bírósághoz fordult.
- 38 A rendőri hatóságoknak a kérdést előterjesztő bírósághoz címzett keresetlevele tartalmazza, hogy az érintett büntetőeljárásban terhelt személyek – köztük V. S. – bűnösségének megállapításához elegendő bizonyíték gyűlt össze. E keresetlevél rámutat, hogy V. S. ellen az NK 321. cikke

(3) bekezdésének e cikk (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. pontja szerinti bűncselekmény elkövetése miatt hivatalos büntetőeljárás van folyamatban, és hogy e személy megtagadta a rá vonatkozó daktiloszkópiái és fényképészeti adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtését, valamint a DNS-profiljának meghatározásához szükséges mintavételt, azzal, hogy az említett adatok gyűjtésének jogalapját megjelölték. Végül e keresetlevélben annak engedélyezését kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy az említett adatgyűjtést kényszer alkalmazásával hajthassák végre. A keresetlevélhez csak a V. S. gyanúsítottá nyilvánításáról szóló végzés és azon nyilatkozat másolatát csatolták, amelyben megtagadta a rendőrségi nyilvántartásba vételhez való hozzájárulását.

- 39 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei támadtak a bolgár jog rendőrségi nyilvántartásba vételre alkalmazandó törvényi és rendeleti rendelkezéseinek az uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően.
- 40 Először is a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a ZMVR 25. cikke (3) bekezdésének és 25a. cikkének rendelkezései az általános adatvédelmi rendeletre, nem pedig a 2016/680 irányelvre hivatkoznak. Márpedig megállapítja, hogy bár e rendelet a 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében nem alkalmazandó a személyes adatok illetékes hatóságok által bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelésére, e rendelet 1. cikkének (1) bekezdése szabályozza az ilyen adatkezelést. Hasonlóképpen rámutat arra, hogy a fenti rendelet 9. cikke kifejezetten tiltja a genetikai és biometrikus adatok kezelését, és hogy a bűnözés elleni küzdelem nem szerepel az e tilalom alóli, e cikk (2) bekezdésében foglalt kivételek között. Végül hozzáteszi, hogy a ZZLD 51. cikke önmagában nem alapozhatja meg a biometrikus és genetikai adatok kezelésének megengedhetőségét, mivel azt az uniós vagy a nemzeti jognak kell előírnia.
- 41 E megfontolásokra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy megállapítható-e, hogy az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkére való hivatkozás ellenére a genetikai és biometrikus adatok bűnügyi célú kezelése a nemzeti jog szerint megengedhető, tekintettel arra, hogy azt a 2016/680 irányelv 10. cikke egyértelműen megengedi, még ha ezt az irányelvet a ZMVR vonatkozó rendelkezései nem is említik.
- 42 Másodszor, abban az esetben, ha úgy kellene tekinteni, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkét helyesen ültették át a nemzeti jogba, vagy e jogban létezik érvényes jogalap a biometrikus és genetikai adatok kezelésére, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy teljesül-e az ezen irányelv 10. cikkének a) pontjában foglalt azon követelmény, amely szerint az ilyen adatkezelést az uniós jognak vagy tagállami jognak kell lehetővé tennie, abban az esetben, ha a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezései között ellentmondás áll fenn.
- 43 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis úgy véli, hogy a ZMVR 25a. cikke, amely az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkére hivatkozva látszólag nem teszi lehetővé a biometrikus és genetikai adatok rögzítését, és a ZMVR 68. cikke, amely azt kétségtelenül engedélyezi, ellentmond egymásnak.
- 44 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt rámutat arra, hogy az NPK 219. cikkének (1) bekezdése értelmében ahhoz, hogy egy meghatározott személyt gyanúsítottá lehessen nyilvánítani, elengedhetetlen, hogy elegendő bizonyíték gyűljön össze a bűnösségére vonatkozóan. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az e rendelkezésben meghatározott kritérium megfelel-e a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontjában említett kritériumnak, amely azokra a személyekre vonatkozik, akik tekintetében „alapos okkal

feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el”. A kérdést előterjesztő bíróság inkább azon a véleményen van, hogy a biometrikus és genetikai adatok kezeléséhez szilárdabb bizonyítékokra van szükség azoknál, mint amelyek az NPK alapján valamely személy gyanúsítottá nyilvánításához szükségesek, mivel a gyanúsítottá nyilvánítás arra szolgál, hogy e személyt tájékoztassák a vele szemben fennálló gyanúról, és lehetőséget biztosítsanak számára arra, hogy megvédje magát.

- 45 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a ZMVR 68. cikke nem rendelkezik arról, hogy a rendőrségi nyilvántartásba vétel kényszer alkalmazásával történő végrehajtására irányuló eljárás keretében el kellene végeznie a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontja értelmében vett alapos okok fennállásának felülvizsgálatát. Ellenkezőleg, a ZMVR e cikke értelmében elegendő annak megállapítása, hogy a személyt közvérdra üldözendő szándékosan elkövetett bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják. Így nem rendelkezik hatáskörrel annak értékelésére, hogy elegendő vagy komoly bizonyíték áll-e rendelkezésre e gyanúsítottá nyilvánításához, és a gyakorlatban sincs lehetősége ezen értékelés elvégzésére, mivel nem fér hozzá az ügy irataihoz, hanem csak a gyanúsítottá nyilvánító végzés és a rendőrségi nyilvántartásba vételt megtagadó nyilatkozat másolatai állnak a rendelkezésére. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy e körülmények között azt a személyt, aki megtagadta, hogy a rá vonatkozó fényképeszeti, daktiloszkópiái és genetikai adatokat a rendőrség rendelkezésére bocsássa, megilleti-e a Charta 47., illetve 48. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez és ártatlanság védelméhez való jog.
- 46 Negyedszer, a kérdést előterjesztő bíróság a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjából, 8. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint 10. cikkéből azt a következtetést vonja le, hogy a nemzeti jognak bizonyos mérlegelési jogkört kell biztosítania az illetékes hatóságok számára abban az esetben, amikor fényképfelvételek készítése és ujjnyomatok levétele, valamint DNS-minták vétele útján biometrikus és genetikai adatok gyűjtését végzik. E bíróság véleménye szerint e mérlegelési jogkörnek ki kell terjednie mind arra a kérdésre, hogy az adatgyűjtést elvégezzék-e, mind pedig arra, hogy az adatgyűjtés kiterjedjen-e valamennyi említett adatkategóriára. Végül úgy véli, hogy az említett irányelv 10. cikkében foglalt „feltétlen szükségesség” követelményéből arra kell következtetni, hogy ilyen adatok gyűjtése csak akkor megengedhető, ha annak szükségességét megfelelő indokok támasztják alá.
- 47 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a rendőrségi nyilvántartásba vétel ugyanakkor kötelező jelleggel alkalmazandó minden olyan személyre, akit szándékos, közvérdra üldözendő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, és kiterjed a személyes adatok e cikkben szereplő három kategóriájára, nevezetesen a fényképekre, az ujjnyomatokra és a DNS-mintára.
- 48 Megjegyzi továbbá, hogy a ZMVR csak e személyesadat-kezelés céljait említi, nevezetesen az nyomozási tevékenységet, többek között a nemzetbiztonság védelme, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása érdekében. Ezzel szemben a nemzeti szabályozás nem követeli meg a biometrikus és genetikai adatok gyűjtése konkrét szükségességének megállapítását, valamint annak értékelését, hogy csak ezen adatok összessége vagy azok egy része is elegendő-e.
- 49 A kérdést előterjesztő bíróság ezért arra keresi a választ, hogy a nemzeti jogban a rendőrségi nyilvántartásba vétel engedélyezéséhez előírt azon feltétel, amely szerint az érintett személyt közvérdra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, elegendő-e ahhoz, hogy megfeleljen a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában, 8. cikkének (1) és (2) bekezdésében, valamint 10. cikkében foglalt követelményeknek.

- 50 E körülmények között a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Hatékonyan ülteti-e át a 2016/680 irányelv 10. cikkét [az általános adatvédelmi rendelet] 9. cikkében foglalt hasonló rendelkezésre való hivatkozás útján a nemzeti törvény, [a ZVMR] 25. cikkének (3) bekezdése és 25a. cikke?
 - 2) Teljesül-e az a 2016/680 irányelvnek a Charta 8. cikkével, valamint [52., 3. és 52.] cikkével összefüggésben értelmezett 10. cikkének a) pontjában előírt követelmény, hogy a személyi sérthetatlenség és a személyes adatok védelme csak a törvény által korlátozható, ha a genetikai és biometrikus adatok rendőrségi nyilvántartásba vétel céljából végzett kezelésének lehetőségét illetően egymásnak ellentmondó nemzeti rendelkezések vannak hatályban?
 - 3) Összeegyeztethető-e a 2016/680 irányelvnek a Charta 48. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének a) pontjával az olyan nemzeti törvény (a [ZVMR] 68. cikkének (4) bekezdése), amely személyes adatok kényszer alkalmazásával történő gyűjtésének (arcképmásrögzítés, ujjnyomatvétel és a DNS-profil meghatározásához szükséges mintavétel) elrendelésére kötelezi a bíróságot, ha egy közvérdra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy megtagadja az önkéntes együttműködést e személyes adatok gyűjtése során, anélkül, hogy a bíróság értékelhetné, hogy alapos okkal feltételezhető-e, hogy a személy elkövette azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével gyanúsítják?
 - 4) Összeegyeztethető-e a 2016/680 irányelv 10. cikkével, 4. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével az olyan nemzeti törvény (a [ZVMR] 68. cikkének (1)–(3) bekezdése), amely általános szabályként az arcképmásrögzítést, ujjnyomatvételt és a DNS-profil meghatározásához szükséges mintavételt ír elő minden, közvérdra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy esetében?”
- 51 A Sofiyski gradski sad (szófiai városi bíróság, Bulgária) a 2022. augusztus 5-i levelében tájékoztatta a Bíróságot arról, hogy egy 2022. július 27-től hatályos jogszabály-módosítás következtében a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság) megszűnt, és bizonyos, e bíróság elé terjesztett büntetőügyeket, az alapügyet is ideértve, ezen időponttól kezdve a Sofiyski gradski sadhoz (szófiai városi bíróság) utaltak át.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 52 A kérdést előterjesztő bíróság első és második kérdésével, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, lényegében arra keresi a választ, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontját a Charta 3., 8. és 52. cikkére tekintettel úgy kell-e értelmezni, hogy a biometrikus és genetikai adatoknak a rendőri hatóságok általi – a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása érdekében végzett felderítési tevékenység céljából történő – gyűjtését a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontja értelmében véve tagállami jog teszi lehetővé, amennyiben egyrészt az ilyen engedélyezés jogalapját képező nemzeti rendelkezések az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkére hivatkoznak, miközben

a 2016/680 irányelv említett 10. cikkének tartalmát adják vissza, másrészt e nemzeti rendelkezések látszólag egymásnak ellentmondó követelményeket állapítanak meg az ilyen adatgyűjtés megengedhetőségére vonatkozóan.

Az elfogadhatóságról

- 53 Írásbeli észrevételeiben a Bizottság megkérdőjelezi az első és a második kérdés elfogadhatóságát, mivel a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt csak arra kíván választ kapni, hogy a nemzeti jog ténylegesen átültette-e a 2016/680 irányelv 10. cikkét, anélkül, hogy kétségeket támasztana vagy kérdéseket vetne fel e cikk pontos értelmét illetően, másrészt pedig a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének megsértésével nem ismerteti azon okokat, amelyek miatt kérdés merült fel benne az uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan.
- 54 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó döntésért felelős nemzeti bíróság feladata annak értékelése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróság elé terjesztett kérdések relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésére vagy érvényességére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. Ebből következik, hogy a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, ha nyilvánvaló, hogy a kért értelmezés nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az említett kérdésekre hasznos választ adjon (2022. október 20-i Digi ítélet, C-77/21, EU:C:2022:805, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 E tekintetben annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Bíróság az uniós jognak a nemzeti bíróság részére hasznos értelmezését nyújthassa, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjával összhangban tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít (lásd ebben az értelemben: 2015. július 2-i Gullotta és Farmacia di Gullotta Davide & C. ítélet, C-497/12, EU:C:2015:436, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Ami az első és a második kérdést illeti, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy keretében a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontjában foglalt feltétel, amely szerint az e cikkben említett genetikai és biometrikus adatok kezelését az uniós jognak vagy valamely tagállam jogának kell lehetővé tennie, teljesül-e a szóban forgó rendőrségi nyilvántartásba vétel vonatkozásában.
- 57 Amint arra a kérdést előterjesztő bíróság a fenti kérelemben lényegében rámutat, ebben az összefüggésben kéri a Bíróságtól a fenti feltétel értelmezésére vonatkozó iránymutatást. Egyrészt az első kérdéssel azt kívánja megállapítani, hogy a 10. cikket úgy lehet-e tekinteni, mint amelyet megfelelően átültettek egy olyan nemzeti jogszabályi rendelkezéssel, amely csak hivatkozik az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkére, de tartalmilag a fent említett 10. cikknek felel meg. Másrészt, igenlő válasz esetén, a második kérdés révén azt kívánja megtudni, hogy a genetikai és biometrikus adatoknak a rendőrség általi nyilvántartásba vételük céljából történő gyűjtése tekinthető-e a fenti cikk a) pontja értelmében véve „tagállami jog által lehetővé tett”

adatgyűjtésnek, azaz a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében véve „törvény által” előírtnak, amennyiben a nemzeti jog ezen adatkezelés jogalapját képező rendelkezései látszólag egymással ellentmondó szabályokat állapítanak meg az ilyen adatkezelés elfogadhatósága vonatkozásában.

- 58 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben egyértelműen megjelölte az uniós jog alkalmazandó rendelkezéseit, az e jog értelmezésére vonatkozó kérdéseit, valamint azon okokat, amelyek alapján az első és a második kérdést a Bíróság elé terjesztette. Ezenfelül e kérelemből egyértelműen kitűnik, hogy a fent említett rendelkezések értelmezése kapcsolatban van az alapügy tárgyával, mivel a kérdést előterjesztő bíróságnak a Bíróság által adott iránymutatásra tekintettel tett azon esetleges megállapítása, hogy a nemzeti jog szóban forgó rendelkezései nem felelnek meg a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontjában foglalt feltételnek, arra vezetheti, hogy elutasítja a rendőri hatóságok hozzá benyújtott azon keresetét, amely a V. S. biometrikus és genetikai adatainak nyilvántartásba vétele céljából kényszer alkalmazásával történő adatgyűjtésre irányul.
- 59 Ebből következik, hogy az első és a második kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 60 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy bár a második kérdés a Charta 3., 8. és 52. cikkére vonatkozik, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdései csak azzal kapcsolatosak, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás tiszteletben tartja-e az utóbbi cikk (1) bekezdésében foglalt azon követelményt, amely szerint a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által korlátozható. Következésképpen az első és a második kérdést kizárólag a Charta 52. cikke alapján kell vizsgálni.
- 61 Először is meg kell jegyezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet (19) preambulumbekkezdésére és a 2016/680 irányelv (9)–(12) preambulumbekkezdésére tekintettel, valamint az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján attól függően, hogy a személyes adatoknak az említett irányelv 3. cikkének (7) bekezdése szerinti „illetékes hatóság” által végzett kezelése a fenti irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében említett, a bűncselekmények megelőzésének, nyomozásának, felderítésének, a vádeljárás lefolytatásának vagy büntetőjogi szankciók végrehajtásának – így többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzésének – céljára vagy ezektől eltérő célokra irányul, az említett irányelv különös szabályainak vagy az említett rendelet általános szabályainak hatálya alá tartozhat, az említett irányelv 2. cikkének (3) bekezdésében és 2. cikkének (2) bekezdésében kimerítően felsorolt, e jogszabályok hatályát érintő kivételektől eltekintve.
- 62 Különösen meg kell jegyezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke és a 2016/680 irányelv 10. cikke egyaránt tartalmaz rendelkezéseket az érzékenynek tekintett személyes adatok, így a genetikai és a biometrikus adatok különleges kategóriáinak kezelése vonatkozásában.
- 63 E tekintetben a 2016/680 irányelv 10. cikke előírja, hogy az ilyen különleges adatok kezelése „csak akkor megengedett, az érintettek jogaira és szabadságaira vonatkozó megfelelő garanciák mellett, ha arra feltétlenül szükség van”, és kizárólag három esetben, többek között e cikk a) pontja szerint akkor, ha az adatkezelést az uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi. Ezzel szemben az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkének (1) bekezdése az említett különleges adatok kezelésének főszabály szerinti tilalmát mondja ki, amelyhez az e cikk (2) bekezdésében felsorolt azon

helyzetek listája kapcsolódik, amelyekben kivételt lehet tenni e tilalom alól, és amely lista nem tartalmazza az említett irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében felsoroltakhoz hasonló célokból történő adatkezelésnek megfelelő helyzetet, amely megfelel az ezen irányelv 10. cikkének a) pontjában szereplő követelménynek. Ebből következik, hogy míg a biometrikus és genetikai adatoknak az illetékes hatóságok által a 2016/680 irányelv hatálya alá tartozó célokból történő kezelése engedélyezhető, amennyiben az az irányelv 10. cikkében foglalt követelményeknek megfelelően feltétlenül szükséges, arra megfelelő garanciák mellett kerül sor, és azt az uniós jog vagy tagállami jog írja elő, nem feltétlenül ez a helyzet ugyanezen adatoknak az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó kezelése esetében.

- 64 Másodszor, a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontjában foglalt azon követelmény hatályát, amely szerint a személyes adatok kezelését „az uniós jog[nak] vagy tagállami jog[nak kell] lehetővé tenni[e]”, a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelmény fényében kell meghatározni, amely szerint az alapvető jogok gyakorlása csak „a törvény által” korlátozható.
- 65 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy e követelmény azt feltételezi, hogy az ilyen korlátozást lehetővé tévő jogalap a hatályt kellően egyértelműen és pontosan határozza meg (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i *État luxembourgeois* [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 76. pont).
- 66 Ezenkívül a jelen ítélet előző pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból következik, hogy nem állhat fenn bizonytalanság az uniós jog azon rendelkezéseit illetően, amelyek értelmében a nemzeti jog engedélyezheti a biometrikus és genetikai adatok olyan kezelését, mint amelyről az alapügyben szó van, valamint az ezen engedélyre vonatkozó feltételeket illetően. Az érintett személyeknek és az illetékes bíróságoknak ugyanis képesnek kell lenniük arra, hogy pontosan meghatározzák különösen azon feltételeket, amelyek mellett az adatkezelésre sor kerülhet, valamint azokat a célokat, amelyeknek az adatkezelés jogszerűen megfelelhet. Márpedig az általános adatvédelmi rendelet és az irányelv e követelményekre alkalmazandó szabályai eltérőek lehetnek.
- 67 Ennélfogva, noha a nemzeti jogalkotónak lehetősége van arra, hogy ugyanazon jogalkotási aktus keretében rendelkezzen a személyes adatoknak a 2016/680 irányelv hatálya alá tartozó célokból, valamint az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó, a fentitől eltérő célokból történő kezeléséről, a jelen ítélet előző pontjában kimondott követelményeknek megfelelően arról is köteles meggyőződni, hogy nem áll fenn bizonytalanság e két uniós jogi aktus valamelyikének a biometrikus és genetikai adatok gyűjtésére való alkalmazhatóságát illetően.
- 68 Harmadszor, ami a kérdést előterjesztő bíróságnak a 2016/680 irányelv esetleges helytelen átültetésével kapcsolatos kérdéseit illeti, különbséget kell tenni az ezen irányelv, különösen az utóbbi 10. cikkének átültetését biztosító nemzeti jogi rendelkezések és azon rendelkezések között, amelyek értelmében az e cikkben meghatározott különleges kategóriákba tartozó adatok, különösen a biometrikus és genetikai adatok kezelése e 10. cikk a) pontja értelmében megengedhető.
- 69 E tekintetben, noha – amint az a 2016/680 irányelv 63. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből kitűnik – a 2016/680 irányelv kifejezetten előírja a tagállamok számára az annak biztosítására vonatkozó kötelezettséget, hogy az ezen irányelv végrehajtásához szükséges rendelkezések az irányelvre való hivatkozást tartalmazzanak, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást fűzzenek, ami mindenképpen szükségessé teszi, hogy a tagállamok a

szóban forgó irányelv vonatkozásában pozitív átültető jogi aktust fogadjanak el (lásd ebben az értelemben a 2021. február 25-i Bizottság kontra Spanyolország [Adatvédelmi irányelv – A büntetőjog területe] ítélet, C-658/19, EU:C:2021:138, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), nem követeli meg, hogy az ugyanezen irányelv hatálya alá tartozó adatkezelést megengedő nemzeti jogi rendelkezések ilyen hivatkozást tartsanak magukban. Így a 2016/680 irányelv 63. cikkének (4) bekezdése annak előírására szorítkozik, hogy a tagállamok közlik a Bizottsággal a nemzeti jog azon főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

- 70 Végül meg kell állapítani, hogy ha egy irányelvet megfelelő módon ültettek át, az az érintett tagállam által meghozott végrehajtási intézkedéseken keresztül gyakorol joghatásokat a magánszemélyekre (lásd ebben az értelemben: 1986. május 15-i Johnston ítélet, 222/84, EU:C:1986:206, 51. pont), eltérően a rendelethöz, amely rendelkezéseinek főszabály szerint közvetlen hatályuk van a nemzeti jogrendszerekben, anélkül hogy szükség lenne arra, hogy a nemzeti hatóságok végrehajtási intézkedéseket fogadjanak el (lásd ebben az értelemben: 2022. április 2-i IFAP ítélet, C-447/20 és C-448/20, EU:C:2022:265, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebből következik, hogy amikor a nemzeti jogalkotó előírja a biometrikus és genetikai adatoknak a 2016/680 irányelv 3. cikkének 7. pontja értelmében vett, akár a fenti irányelv, akár az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó hatóságok általi kezelését, az egyértelműség és a pontosság érdekében kifejezetten hivatkozhat egyrészt a nemzeti jognak az ezen irányelv 10. cikkének átültetését biztosító rendelkezéseire, másrészt pedig a rendelet 9. cikkére. Ezzel szemben az egyértelműség és pontosság e követelménye nem követeli meg az említett irányelv említését.
- 71 Negyedszer emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamok számára az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésében előírt azon kötelezettség, hogy minden szükséges intézkedést tegyenek az irányelvben meghatározott cél elérése érdekében, a tagállamok valamennyi hatóságára vonatkozik, beleértve – hatáskörük keretein belül – az igazságügyi szerveket is. Ebből következik, hogy a nemzeti bíróságoknak a nemzeti jog alkalmazása során azt a lehető legteljesebb mértékig az érintett irányelv szövegének és céljának fényében, az általa elérni kívánt eredmény elérése érdekében kell értelmezniük (lásd ebben az értelemben: 2019. november 7-i Profi Credit Polska ítélet, C-419/18 és C-483/18, EU:C:2019:930, 73. és 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 72 Következésképpen, ha olyan látszólagos ellentmondás áll fenn, mint amelyet a kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésben leírt, egyrészt a nemzeti szabályozás azon rendelkezései között, amelyek látszólag kizárják a genetikai és biometrikus adatoknak az illetékes hatóságok általi, a 2016/680 irányelv hatálya alá tartozó célokból történő kezelését, másrészt e szabályozás azon más rendelkezései között, amelyek engedélyezik az ilyen adatkezelést, a bíróságnak e rendelkezéseket úgy kell értelmeznie, hogy továbbra is biztosítsa az említett irányelv hatékony érvényesülését. Konkrétabban, amennyiben megállapítja, hogy egyes rendelkezések megfelelnek az említett irányelv 10. cikkének a) pontjában foglalt követelménynek, e bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e rendelkezések hatálya valójában nem tér-e el azon rendelkezések hatályától, amelyekkel ellentétesnek tűnnek.
- 73 E tekintetben különösen hangsúlyozni kell, hogy a 2016/680 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése nem zárja ki a biometrikus és genetikai adatoknak az ezen irányelv 3. cikkének 7. pontja értelmében vett illetékes hatóságok általi, az említett irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célok érdekében végzett feladatoktól eltérő feladatok keretében történő kezelését. Hasonlóképpen, amint az a jelen ítélet 63. pontjából következik, az általános adatvédelmi rendelet

9. cikke, amely ezen adatok kezelésére alkalmazandó, amennyiben az utóbbi adatkezelés nem tartozik az e rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében kimerítő jelleggel felsorolt kivételek hatálya alá, nem tiltja azt abszolút módon, feltéve hogy ezen adatkezelés megfelel az említett rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében felsorolt helyzetek valamelyikének. Ilyen körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az említett nemzeti rendelkezésekben szereplő, az általános adatvédelmi rendeletre történő hivatkozás valójában nem az illetékes hatóságok által a 2016/680 irányelv céljaitól eltérő célokból végzett adatkezelésre vonatkozik-e, annak érdekében, hogy e rendelkezések ne mondjanak ellent azoknak, amelyek az említett irányelv 10. cikkének a) pontja értelmében az említett irányelv hatálya alá tartozó célokból történő adatkezelésről rendelkeznek.

- 74 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyrészt kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések alapjául szolgáló nemzeti jogi rendelkezések a bolgár belügyminisztérium tevékenységeit szabályozó anyagi jogi rendelkezések. E rendelkezések közül az első azt írja elő, hogy a személyes adatok e minisztérium általi kezelése az említett törvény alapján történik, az általános adatvédelmi rendelet és a 2016/680 irányelvet átültető nemzeti jogi aktusnak megfelelően, a második említett rendelkezés pedig kimondja, hogy a genetikai és biometrikus adatokat tartalmazó személyes adatoknak természetes személyek egyedi azonosítása céljából történő kezelése csak az említett rendelet 9. cikkében vagy a fenti irányelv 10. cikkét átültető nemzeti jogi rendelkezésben foglalt feltételek mellett megengedett. Másrészt e határozatból az is kiderül, hogy azon anyagi jogi rendelkezés, amely kifejezett jogalapot biztosít a biometrikus és genetikai adatoknak a rendőrségi nyilvántartásba vétel keretében történő gyűjtésére, kizárólag a nemzetbiztonság védelmének, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartásának célját szolgálja.
- 75 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkére és az említett 10. cikket átültető nemzeti jogi rendelkezésre történő kettős hivatkozás igazolható-e azzal, hogy az ilyen kettős hivatkozást tartalmazó anyagi jogi rendelkezés hatálya kiterjed a bolgár belügyminisztérium szervezeti egységeinek valamennyi tevékenységére, amelyek a bolgár kormány tájékoztatása szerint magukban foglalják mind a fenti irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott tevékenységeket, mind pedig az említett rendelet hatálya alá sorolható egyéb tevékenységeket. Ezenfelül e bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy különösen azon anyagi jogi rendelkezései tekintetében, amely jogalapot biztosít a biometrikus és genetikai adatoknak a rendőrségi nyilvántartásba vétel keretében történő gyűjtéséhez, valamennyi vonatkozó nemzeti jogi rendelkezés értelmezhető-e az uniós joggal összhangban, abban az értelemben, hogy e rendelkezésekből kellően világosan, pontosan és egyértelműen kiderül, hogy mely esetekben alkalmazandók a szóban forgó irányelvet átültető nemzeti jogi szabályok, és mely esetekben relevánsak az általános adatvédelmi rendelet szabályai.
- 76 A fentiekre tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkének a) pontját a Charta 52. cikkének fényében úgy kell értelmezni, hogy a biometrikus és genetikai adatoknak a rendőri hatóságok által nyomozási tevékenységük keretében, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása céljából történő kezelését az említett irányelv 10. cikkének a) pontja értelmében véve tagállami jog teszi lehetővé, amennyiben az adott tagállam joga az említett adatkezelés engedélyezésére vonatkozóan kellően világos és pontos jogalapot tartalmaz. Az a tény, hogy az ilyen jogalapot tartalmazó nemzeti jogalkotási aktus egyébiránt az általános adatvédelmi rendeletre, nem pedig a 2016/680 irányelvre hivatkozik, önmagában nem kérdőjelezi meg az ilyen engedélyezést, feltéve, hogy valamennyi

alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezés értelmezéséből kellően világosan, pontosan és egyértelműen kitűnik, hogy a biometrikus és genetikai adatok szóban forgó kezelése a fenti irányelv, nem pedig az említett rendelet hatálya alá tartozik.

A harmadik kérdésről

- 77 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontját, valamint a Charta 47. és 48. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy amennyiben a közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy megtagadja a rá vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele céljából történő gyűjtésében való önkéntes együttműködést, az illetékes büntetőbíróság köteles engedélyezni ezen adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását, anélkül hogy jogkörrel rendelkezne annak értékelésére, hogy alapos okkal feltételezhető-e, hogy a személy elkövette azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével gyanúsítják.
- 78 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy az előterjesztő bíróság e kérdést olyan büntetőeljárás kapcsán teszi fel, amelynek keretében egy azt előíró nemzeti jogi rendelkezés alkalmazandó, hogy amennyiben az érintett személy megtagadja a rá vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtésében való együttműködést, a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerinti célok érdekében az e személy büntetőjogi felelősségéről való döntésre hatáskörrel rendelkező bíróság jogosult e gyűjtés engedélyezéséről. Egyébiránt ugyanezen nemzeti jogi rendelkezést kell alkalmazni a közvádra üldözendő szándékos bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személyekre vonatkozó adatokra is. A kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint a bolgár büntető törvénykönyvben előírt bűncselekmények nagy többsége szándékos bűncselekmény, és szinte valamennyi közvádra üldözendő. A bolgár büntetőeljárási szabályoknak megfelelően valamely személytakkor nyilvánítanak gyanúsítottá, ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy e személy közvádra üldözendő bűncselekményt követett el.
- 79 Egyébiránt a bolgár kormány által a Bíróság által feltett kérdésekre adott írásbeli válaszok keretében tett pontosítások szerint a bolgár büntetőeljárási szabályok előírják, hogy a gyanúsítottá nyilvánításra a büntetőeljárás első szakaszát képező – a nyomozás és a bizonyítékok gyűjtése körébe tartozó cselekményeket magában foglaló – nyomozási szakasz során bármikor sor kerülhet, de mindenképpen még a nyomozás lezárása előtt. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, és amint azt a bolgár kormány is pontosítja, az érintett személy e gyanúsítottá nyilvánítás után, különösen a nyomozás adatai közlésének a nyomozás lezárását követő szakaszában bizonyítékokat terjeszthet elő védekezése céljából.
- 80 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor jelzi, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás nem biztosít hatáskört a gyanúsított személyre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtését engedélyező bíróság számára azon bizonyítékok értékelésére, amelyeken e gyanúsítás alapul, és hogy e hatáskörrel a nyomozást végző hatóságok rendelkeznek. Ezenkívül kifejti, hogy e bíróság kizárólag a gyanúsítottá nyilvánításról szóló végzés és azon nyilatkozat másolata alapján dönt az engedély iránti kérelemről, amellyel az érintett ezen adatok gyűjtését megtagadja.
- 81 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az előterjesztő bíróság harmadik kérdése – ahogyan arra a bolgár kormány és a Bizottság utal – három részre oszlik. Először is a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontjával, amely

olyan személyek kategóriájára utal, akik tekintetében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy készülnek elkövetni, ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely olyan természetes személyre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából, kényszer alkalmazásával történő gyűjtését írja elő, akivel szemben elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy közvérdre üldözendő szándékos bűncselekményt követett el, és amely a nemzeti jog alapján lehetővé teszi a gyanúsítottá nyilvánítást. Másodsor, a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az ilyen adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtásáról határozó bíróság mérlegelési jogkörének korlátaira tekintettel e bíróság képes-e a Charta 47. cikkének megfelelően hatékony bírói jogvédelmet biztosítani az érintett személy számára. Harmadsor azt a kérdést veti fel, hogy e korlátok ellenére biztosítható-e a Charta 48. cikkében foglalt ártatlanság vélelméhez való jog tiszteletben tartása.

A 2016/680 irányelv 6. cikke a) pontjának hatályáról

- 82 A 2016/680 irányelv 6. cikke annak előírására kötelezi a tagállamokat, hogy az adatkezelő „adott esetben és amennyire lehetséges,” tegyen egyértelműen különbséget az érintettek különböző, az említett cikk a)–b) pontjában említett kategóriáinak személyes adatok között, amely érintettek olyan személyek, akik tekintetében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy készülnek elkövetni; bűncselekmény elkövetéséért elítélt személyek; bűncselekmény áldozatai, illetve olyan személyek, akikről bizonyos tények alapján okkal feltételezhető, hogy bűncselekmény áldozatai lehetnek, valamint a bűncselekmény kapcsán érintett egyéb felek, például olyan személyek, akik a bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás vagy az azt követő büntetőeljárás során felszólíthatók vallomástételre, bűncselekményről információval szolgálhatnak, vagy az említett cikk a) és b) pontjában említett személyekkel kapcsolatban vannak, illetve e személyek büntársai.
- 83 A tagállamoknak tehát biztosítaniuk kell, hogy az adatkezelők egyértelműen különbséget tegyenek az érintettek különböző kategóriáinak adatai között, annak érdekében, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 27. pontjában rámutatott – a személyes adatok védelméhez való alapvető jogukba ne különbségtétel nélkül, attól függetlenül avatkozzanak be, hogy milyen kategóriába tartoznak. E tekintetben, amint az a 2016/680 irányelv (31) preambulumbekzdéséből levezethető, az említett irányelv 6. cikkének a) pontjában meghatározott személyek kategóriája megfelel a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek kategóriájának.
- 84 A 2016/680 irányelv 6. cikkének szövegéből azonban az következik, hogy az e rendelkezés által a tagállamokra rótt kötelezettség nem abszolút jellegű. Egyrészt ugyanis az ott szereplő „adott esetben és amennyire lehetséges” kifejezés azt jelzi, hogy az adatkezelőnek kell minden egyes esetben meghatároznia, hogy az érintettek különböző kategóriáinak személyes adatai között egyértelmű különbséget lehet-e tenni. Másrészt az e cikkben szereplő „az alábbiak szerint” kifejezés azt jelzi, hogy a személyi kategóriák ott szereplő felsorolása nem kimerítő jellegű.
- 85 Végezetül meg kell állapítani, hogy a valamely személy bűnösségére vonatkozó elegendő számú bizonyíték fennállása főszabály szerint alapos okot jelent annak feltételezésére, hogy e személy elkövette a szóban forgó bűncselekményt. A fentiek alapján úgy tűnik, hogy az a nemzeti szabályozás, amely előírja a természetes személyek biometrikus és genetikai adatainak kényszer alkalmazásával, nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtését abban az esetben, ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az érintett személy bűncselekményt követett el, megfelel a 2016/680 irányelv 6. cikke a) pontja célkitűzésének.

- 86 A fentiek összességéből következik, hogy a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontjával nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan természetes személyekre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából, kényszer alkalmazásával történő gyűjtését írja elő, akikkel szemben elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy közvádra üldözendő szándékos bűncselekményt követtek el, és akiket ezen okból gyanúsítottá nyilvánítottak.

A hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartásáról

- 87 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog minden olyan személyt megillet, aki az uniós jog által részére biztosított jogokra vagy szabadságokra hivatkozik az őt hátrányosan érintő, e jogokat vagy szabadságokat sértő határozattal szemben (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 55., 57. és 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 88 Következésképpen minden olyan gyanúsított személynek, aki ellenezte a rá vonatkozó fényképeszeti, daktiloszkópiai és genetikai adatok olyan eljárás keretében történő gyűjtését, mint a rendőrségi nyilvántartásba vétel, amelynek meg kell felelnie a 2016/680 irányelv 10. cikkében foglalt követelményeknek, jogosultnak kell lennie arra, hogy – amint azt a Charta 47. cikke előírja – a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jog illesse meg az e gyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását engedélyező határozattal szemben annak érdekében, hogy hivatkozhasson az említett rendelkezésben előírt garanciákból eredő jogaira, és különösen arra, hogy az említett irányelv 10. cikkének a) pontja szerint a biometrikus és genetikai adatok gyűjtését az azt engedélyező nemzeti szabályoknak megfelelően kell elvégezni. Közelebbről e garancia azt jelenti, hogy az illetékes bíróságnak jogosultnak kell lennie annak felülvizsgálatára, hogy az említett rendőrségi nyilvántartásba vétel jogalapját képező, a gyanúsítás közlésére irányuló intézkedést a nemzeti büntetőeljárási szabályoknak megfelelően, arra vonatkozó elegendő bizonyítékra tekintettel fogadták-e el, hogy az érintett személy bűnös a közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésében.
- 89 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez való jog nem jelent korlátlan jogosultságot, és az a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően korlátozható, feltéve, hogy először is, azt törvény írja elő, másodszor, arra a szóban forgó jogok és szabadságok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kerül sor, harmadszor pedig, az arányosság elvére figyelemmel e korlátozás elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 49. és 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 90 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a 2016/680 irányelv 54. cikke kötelezi a tagállamokat annak előírására, hogy az érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint, a személyes adatainak az ezen irányelv alapján elfogadott rendelkezésekkel ellentétes kezelése következtében megsértették az e rendelkezések szerinti jogait. Ebből az következik, hogy maga az uniós jogalkotó nem korlátozta a Charta 47. cikkében rögzített hatékony jogorvoslathoz való jog gyakorlását, és hogy a tagállamok korlátozhatják e jog gyakorlását, feltéve, hogy tiszteletben

tartják a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt követelményeket (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 63. és 64. pont).

- 91 Következésképpen meg kell határozni, hogy a nemzeti jog által a 2016/680 irányelv 54. cikke alapján biztosított bírósági jogorvoslat sérelme nélkül az a tény, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság a gyanúsított személyekre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok gyűjtése kényszer alkalmazásával történő végrehajtásának engedélyezése érdekében nem végezheti el azon gyanúsítottá nyilvánítás feltételeinek érdemi felülvizsgálatát, amelyen a fent említett kényszerintézkedés alapul, a Charta 47. cikke szerinti hatékony bírói jogvédelemhez való jog korlátozásának minősül-e.
- 92 A jelen ítélet 89. pontjában említett első feltételt illetően, a jelen ítélet 65. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a nemzeti jog által – a gyanúsított személyre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok kényszer alkalmazásával történő gyűjtésének engedélyezése iránti kérelem keretében – a mérlegelési jogkörének szabott határokat e jog kellően egyértelműen és pontosan határozza-e meg.
- 93 Ami a második feltételt illeti, az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jog lényeges tartalma egyéb tényezők mellett magában foglalja azt, hogy e jog jogosultja olyan bírósághoz fordulhasson, amely hatáskörrel rendelkezik az uniós jog által számára biztosított jogok tiszteletben tartásának biztosítására, ennek érdekében pedig az előtte folyamatban lévő ügy szempontjából releváns valamennyi ténybeli és jogi körülmény vizsgálatára (2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 94 Ugyanakkor a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy ez a feltétel önmagában nem jelenti azt, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez való jog jogosultjának olyan közvetlen jogorvoslat áll rendelkezésre, amely elsődlegesen egy adott intézkedés vitatására irányul, feltéve, hogy a különböző illetékes nemzeti bíróságok előtt egyébként létezik egy vagy több olyan jogorvoslati lehetőség, amely lehetővé teszi ezen intézkedés járulékos bírósági felülvizsgálatát, biztosítva ezzel azon jogok és szabadságok tiszteletben tartását, amelyeket az uniós jog garantál e jogosult számára (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 79. pont).
- 95 Különösen, amint azt a főtanácsnok az indítványának 36. pontjában lényegében hangsúlyozta, a harmadik kérdés azon a feltételezésen alapul, hogy a büntetőeljárás nyomozási szakaszát, amelynek során a gyanúsítottra vonatkozó biometrikus és genetikai adatok kényszer alkalmazásával történő gyűjtésére sor kerül, bírósági szakasz követi. Márpedig, ha a kényszer alkalmazásával történő végrehajtás engedélyezése iránti kérelem időpontjában nem vizsgálható felül az elegendő számú terhelő bizonyíték fennállása, amely feltétel ahhoz szükséges, hogy az érintett személyt a biometrikus és genetikai adatai gyűjtésében való együttműködésre lehessen kötelezni, azt szükségképpen az említett bírósági szakaszban kell felülvizsgálni, amelynek során az eljáró bíróságnak lehetőséget kell adni valamennyi releváns jogi és ténybeli kérdés vizsgálatára, különösen annak felülvizsgálata érdekében, hogy e biometrikus és genetikai adatokat nem az érintett uniós jogból eredő jogainak megsértésével szerezték-e meg (lásd ebben az értelemben:

2020. október 6-i État luxembourgeois [Adózással kapcsolatos információk iránti kérelemmel szembeni jogorvoslati jog] ítélet, C-245/19 és C-246/19, EU:C:2020:795, 81. és 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 96 Mindenesetre a 2016/680 irányelv 54. cikkének megfelelően a nemzeti jognak lehetővé kell tennie az érintett számára, hogy a biometrikus és genetikai adatok kényszer alkalmazásával történő gyűjtését hatékonyan vitassa olyan bírósági jogorvoslat keretében, amely az ezen irányelv által számára biztosított jogok említett adatgyűjtés miatti állítólagos megsértésén alapul, a számára nyitva álló közigazgatási vagy peren kívüli jogorvoslatok, különösen a felügyeleti hatóságnál történő panasztétel jogának sérelme nélkül. Következésképpen, még abban az esetben is, ha a büntetőeljárás nyomozási szakaszát nem követi bírósági szakasz, különösen vádemelés hiányában, az érintett személynek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kérelmére elvégezzék a szóban forgó adatkezelés jogszerűségének teljes körű bírósági felülvizsgálatát. Következésképpen, amikor a nemzeti jog az említett 54. cikkben foglalt kötelezettségnek való megfelelés érdekében ilyen garanciákat nyújt – aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, a hatékony bírói jogvédelemhez való jog lényeges tartalmának tiszteletben tartását vélelmezni kell, még akkor is, ha maga a szóban forgó adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását engedélyező bíróság az arról való határozathozatal időpontjában nem is rendelkezik az ilyen jogvédelem nyújtásához szükséges mérlegelési jogkörrel.
- 97 A harmadik feltételt illetően először is meg kell állapítani, hogy a büntetőeljárás keretében gyanúsítottá nyilvánított személyekre vonatkozó genetikai és biometrikus adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtése a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében kimondott célokat követi, különösen a bűncselekmények megelőzésére, nyomozására, felderítésére, valamint a vádeljárás lefolytatására vagy büntetőjogi szankciók végrehajtására vonatkozó célokat, amelyek az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseknek minősülnek.
- 98 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az ilyen adatgyűjtés hozzájárulhat a 2016/680 irányelv (27) preambulumbekkezdésében meghatározott célkitűzéshez, amely szerint a bűncselekmények megelőzése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében szükséges, hogy az illetékes hatóságok azokat a személyes adatokat, amelyeket konkrét bűncselekmények megelőzésével, nyomozásával, felderítésével vagy a vádeljárás lefolytatásával összefüggésben gyűjtöttek, ennél szélesebb összefüggésben is kezeljék annak érdekében, hogy megértsék a bűnözői tevékenységeket és a különböző felderített bűncselekmények közötti összefüggéseket feltárják.
- 99 A jelen ügyben, amint azt a bolgár kormány írásbeli észrevételeiben megjegyezte, és a Bíróság által feltett kérdésre adott írásbeli válaszában kifejtette, a nemzeti jog által bevezetett rendőrségi nyilvántartás két alapvető célt szolgál. Egyrészt ezeket az adatokat a más jogsértésekre vonatkozó nyomozások során gyűjtött és kezelt más adatokkal való összevetés céljából gyűjtik és kezelik. E kormány szerint e cél a más tagállamokban gyűjtött adatokkal való összevetésre is vonatkozik. Másrészt az említett adatok azon büntetőeljárás lefolytatása céljából is kezelhetők, amelynek keretében az érintett személyt gyanúsítottá nyilvánították.
- 100 Márpedig az a tény, hogy ideiglenesen kivonják a bírósági felülvizsgálat alól azon bizonyítékok értékelését, amelyeken az érintett személy gyanúsítottá nyilvánítása alapul, és ily módon a biometrikus és genetikai adatainak gyűjtését, a büntetőeljárás nyomozási szakaszában indokoltnak bizonyulhat. Az ilyen felülvizsgálat ugyanis e szakaszban akadályozhatja azon nyomozás lefolytatását, amelynek során ezeket az adatokat gyűjtik, és túlzott mértékben korlátozhatja a nyomozók azon képességét, hogy más jogsértéseket felderítsenek ezen adatoknak a más

nyomozások során összegyűjtött adatokkal való összehasonlítása alapján. A hatékony bírói jogvédelem e korlátozása tehát nem aránytalan, mivel a nemzeti jog utólagosan biztosítja a hatékony bírósági felülvizsgálatot.

- 101 A fentiek összességéből következik, hogy a Charta 47. cikkével nem ellentétes, ha valamely nemzeti bíróságnak, amennyiben a gyanúsított személyre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele céljából történő gyűjtése kényszer alkalmazásával történő végrehajtásának engedélyezéséről határoz, nincs lehetősége azon bizonyítékok értékelésére, amelyekben a gyanúsítottá nyilvánítás alapul, feltéve, hogy a nemzeti jog utólagosan biztosítja e gyanúsítottá nyilvánítás azon feltételeinek hatékony utólagos bírósági felülvizsgálatát, amelyekből az említett adatgyűjtés engedélyezése következik.

Az ártatlanság védelmének tiszteletben tartásáról

- 102 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 48. cikkének (1) bekezdése szerint, amelynek tartalma megfelel az EJE 6. cikke (2) bekezdésének, minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.
- 103 Konkrétabban, a Bíróság elismerte, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából többek között az következik, hogy sérül az ártatlanság védelme, ha a terheltre vonatkozó bírósági határozat vagy hivatalos nyilatkozat azt az érzést kelti, hogy bűnös, holott azt megelőzően nem állapították meg a törvény tiszteletben tartásával a bűnösségét (lásd ebben az értelemben: 2021. február 25-i Dalli kontra Bizottság ítélet, C-615/19 P, EU:C:2021:133, 224. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 104 Egyébiránt, amint az a 2016/680 irányelv (31) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a személyek azon különböző kategóriáinak létrehozása, amelyeknek ezen irányelv 6. cikke alapján a személyes adataik különböző kezelésének kell megfelelnie, nem akadályozhatja a Chartában és az Emberi Jogok Európai Egyezményében garantált, ártatlanság védelméhez való jog alkalmazását.
- 105 A kérdést előterjesztő bíróság azon kérdéseit illetően, amelyek az ártatlanság védelméhez való jognak a gyanúsított személyekre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok gyűjtését engedélyező bírósági határozat általi tiszteletben tartásával kapcsolatosak, először is meg kell állapítani, hogy amennyiben a nemzeti jog azt írja elő, hogy ezen adatgyűjtés a gyanúsított személyek kategóriájára korlátozódik, azaz azon személyek kategóriájára, akiknek a büntetőjogi felelősségét még nem állapították meg, ezen adatgyűjtés önmagában nem tekinthető úgy, mint amely a jelen ítélet 103. pontjában idézett ítélkezési gyakorlat értelmében a hatóságok azon meggyőződését tükrözi, hogy e személyek a bűnösök a bűncselekmény elkövetésében.
- 106 Másodszor meg kell állapítani, hogy a gyanúsított személyekre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtését engedélyező bírósági határozat, mivel az érintett személy gyanúsítottá nyilvánításának és az ezen adatgyűjtés során való együttműködése megtagadásának elismerésére szorítkozik, nem értelmezhető az említett személy bűnösségével kapcsolatos állásfoglalásként, és ennek következtében úgy sem tekinthető, mint amely sérti az említett személy ártatlanságának védelmét.
- 107 Az a körülmény ugyanis, hogy az a bíróság, amelynek ilyen bírósági határozatot kell hoznia, a büntetőeljárás e szakaszában nem értékelheti az érintett személy gyanúsítottá nyilvánításának alapjául szolgáló bizonyítékok elégséges jellegét, garantálja az utóbbi számára az ártatlanság védelméhez való jog tiszteletben tartását.

- 108 E garancia még inkább fennáll akkor, ha a nemzeti jog – mint például az alapügyben szóban forgó rendelkezés – előírja, hogy a gyanúsított személyekre vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtésének kényszer alkalmazásával történő végrehajtásáról való határozathozatalra az a bíróság rendelkezik hatáskörrel, amelynek a büntetőeljárás bírósági szakaszában az adott személy büntetőjogi felelősségéről kell döntenie. Az ártatlanság vélelméhez való jog tiszteletben tartása ugyanis megköveteli, hogy e bíróság az említett vizsgálat elvégzése során elfogultságtól és előítéletektől mentes legyen (lásd ebben az értelemben: 2021. november 16-i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim és társai ítélet, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 88. pont).
- 109 A fentiekből következik, hogy a Charta 48. cikkében foglalt ártatlanság vélelméhez való joggal nem ellentétes, ha a büntetőeljárás nyomozási szakaszában gyanúsítottá nyilvánított személyre vonatkozó biometrikus és genetikai adatokat gyűjtenek azok nyilvántartásba vétele céljából, amely adatgyűjtést olyan bíróság engedélyezi, amely nem rendelkezik arra vonatkozó jogkörrel, hogy ebben a szakaszban az ilyen gyanúsítás alapjául szolgáló bizonyítékokat értékelje.
- 110 A fentiekből következően a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontját, valamint a Charta 47. és 48. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az azt előíró nemzeti szabályozás, hogy amennyiben a közbizságra üldözendő szándékos bűncselekménnyel gyanúsított személy megtagadja a rá vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele céljából történő önkéntes együttműködést, az illetékes büntetőbíróság köteles engedélyezni az említett adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását, anélkül hogy jogkörrel rendelkezne annak értékelésére, hogy alapos okkal feltételezhető-e, hogy az érintett személy elkövette azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével gyanúsítják, feltéve, hogy a nemzeti jog biztosítja e gyanúsítottá nyilvánítás azon feltételeinek hatékony utólagos bírósági felülvizsgálatát, amelyekből az említett adatgyűjtés engedélyezése következik.

A negyedik kérdésről

- 111 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Erre tekintettel a Bíróságnak adott esetben át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2021. július 15-i The Department for Communities in Northern Ireland ítélet, C-709/20, EU:C:2021:602, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 112 Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, és amint az a jelen ítélet 46. és 49. pontjában megállapításra került, a kérdést előterjesztő bíróság a negyedik kérdés keretében a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában, 8. cikkének (1) és (2) bekezdésében, valamint 10. cikkében foglalt követelmények hatályára kérdez rá.
- 113 Ezenkívül, amint az a jelen ítélet 46–48. pontjában megállapításra került, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy bár e rendelkezések véleménye szerint azt követelik meg, hogy az illetékes hatóságok mérlegelési mozgástérrel rendelkezzenek a biometrikus és genetikai adatok gyűjtése szükségességének meghatározása során, és hogy azt megfelelően megindokolják, az alapügyre alkalmazandó jogszabályban előírt rendőrségi nyilvántartásba vétel kötelezően vonatkozik valamennyi közbizságra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított

személyre, valamint a biometrikus és genetikai adatoknak a nemzeti jog szóban forgó rendelkezése által említett három kategóriájára, anélkül, hogy e jogszabály előírná, hogy meg kell állapítani az összes említett adatkategóriába tartozó adatok gyűjtésének konkrét szükségességét.

- 114 Ebből következik, hogy a negyedik kérdést úgy kell érteni, mint amely lényegében annak meghatározására irányul, hogy a 2016/680 irányelvnek az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely előírja a közbiztonság érdekében szükséges bűncselekménnyel gyanúsított személy biometrikus és genetikai adatainak nyilvántartásba vételük céljából történő rendszeres gyűjtését, anélkül hogy rendelkezne az illetékes hatóság azon kötelezettségéről, hogy ellenőrizze és bizonyítsa egyrészt azt, hogy ezen adatgyűjtés feltétlenül szükséges a kitűzött konkrét célok eléréséhez, másrészt azt, hogy e célok nem érhetők el az érintett adatok csupán egy részének gyűjtése útján.
- 115 Közelebbről meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdései az ezen irányelv 10. cikkében kimondott azon követelményre vonatkoznak, amely szerint az e cikkben említett személyes adatok különleges kategóriáinak kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”.
- 116 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 62. és 63. pontjában foglaltak szerint a 2016/680 irányelv 10. cikke a személyes adatok különleges kategóriáinak – köztük a biometrikus és genetikai adatoknak – a kezelésére vonatkozó különös rendelkezés. Amint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, e cikk célja, hogy fokozott védelmet biztosítson az olyan adatkezelésekkel szemben, amelyek a szóban forgó adatok különleges érzékenysége és az adatkezelés körülményei miatt – amint az az irányelv (37) preambulumbekkezdéséből kitűnik – jelentős kockázatot hordozhatnak az olyan alapvető jogokra és szabadságokra nézve, mint a magánélet tiszteletben tartásához való jog és a személyes adatok védelméhez való jog, amelyeket a Charta 7. és 8. cikke garantál (lásd analógia útján: 2019. szeptember 24-i GC és társai [Különleges adatok törlése] ítélet, C-136/17, EU:C:2019:773, 44. pont).
- 117 Másodszor, ahogyan az magából a 2016/680 irányelv 10. cikkének szövegéből is következik, azt a követelményt, hogy az ilyen adatok kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”, úgy kell értelmezni, mint amely a különleges adatok kezelése jogszerűségének szigorúbb feltételeit határozza meg az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjából, valamint 8. cikkének (1) bekezdéséből eredő azon feltételekhez képest, amelyek kizárólag az irányelv általános hatálya alá tartozó adatok kezelésének „szükségességére” utalnak.
- 118 Így egyrészt a „csak” határozószónak a „feltétlenül szükség van” kifejezés előtti használata kiemeli, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikke szerinti különleges adatkategóriák kezelése csak korlátozott számú esetben tekinthető szükségesnek. Másrészt az ilyen adatok kezelése szükségességének „feltétlen” jellege azt jelenti, hogy e szükségességet különösen szigorúan kell értékelni.
- 119 E tekintetben nem meghatározó a francia kormány által hivatkozott azon körülmény, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkének egyes nyelvi változataiban e cikk azokra az esetekre utal, amikor az adatkezelés „szigorúan szükséges”. E terminológiai eltérés ugyanis nem módosítja az így megnevezett kritérium jellegét és az előírt követelményszintet, mivel e nyelvi változatok szintén egy szigorúbb feltételt határoznak meg a különleges adatok kezelésének, amely az adatkezelés szükségességének szigorúbb értékelését követeli meg, mint abban az esetben, ha a kezelt adatok nem tartoznak az említett cikk hatálya alá.

- 120 Egyébiránt, amint arra a Bizottság szintén rámutat, az a követelmény, amely szerint a 2016/680 irányelv 10. cikkének hatálya alá tartozó adatkezelés csak akkor megengedett, ha feltétlenül szükséges, nem szerepelt az ezen irányelv alapjául szolgáló irányelvjavaslatban (COM(2012) 10 végleges), hanem azt az uniós jogalkotó később vezette be, amely ily módon egyértelműen az adatkezelés szükségességének szigorúbb feltételét kívánta előírni az e cikk által követett, a természetes személyek részére a különleges adatok védelme vonatkozásában biztosított fokozott védelemre irányuló célkitűzéssel összhangban.
- 121 Harmadszor, azon követelmény tartalmát illetően, amely szerint a különleges adatok kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”, meg kell állapítani, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkében foglalt konkrét követelmények az ezen irányelv 4. és 8. cikkében foglalt elvek bizonyos adatkategóriákra alkalmazandó különös végrehajtásának minősülnek, amelyeket az irányelv hatálya alá tartozó minden adatkezelésnek tiszteletben kell tartania. Ezért e különböző követelmények tartalmát ezen elvekre tekintettel kell meghatározni.
- 122 Konkrétabban, egyrészt a gyanúsított személyek biometrikus és genetikai adatai nyilvántartásba vétel céljából történő gyűjtésének a 2016/680 irányelv 10. cikke értelmében vett „feltétlenül szükségességét” ezen adatgyűjtés céljai alapján kell meghatározni. Az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott célhoz kötöttség elvének megfelelően e céloknak „meghatározottnak, egyértelműeknek és jogszerűeknek” kell lenniük. Másrészt, jóllehet az a követelmény, hogy a biometrikus és genetikai adatok kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”, a jelen ítélet 117–119. pontjában foglaltak szerint megfelel az egyes adatkategóriák fokozott védelme követelményének, az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott adattakarékosság elvének az említett 10. cikkben említett adatkategóriákra való konkrét alkalmazását jelenti, amely szerint a személyes adatok az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és azoknak a szükségesre kell korlátozódnuk.
- 123 Továbbá, ugyanezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjára tekintettel, e követelmény hatályának meghatározása során az említett irányelv 8. cikkének (1) bekezdését is figyelembe kell venni, amely szerint a tagállamoknak többek között biztosítaniuk kell, hogy az adatkezelés csak akkor és kizárólag annyiban legyen jogszerű, ha és amennyiben olyan feladat ellátásához szükséges, amelyet valamely illetékes hatóság az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból végez, valamint 8. cikkének (2) bekezdését, amely előírja, hogy az említett irányelv hatálya alá tartozó adatkezelést szabályozó tagállami jogban rendelkezni kell legalább az adatkezelés célkitűzéseiről, a kezelendő személyes adatokról és az adatkezelés céljairól.
- 124 E tekintetben a biometrikus és genetikai adatok kezelésének céljait nem lehet túlzottan általános kifejezésekkel megjelölni, hanem azokat kellően pontosan és konkrétan kell meghatározni ahhoz, hogy lehetővé tegyék az említett adatkezelés „feltétlenül szükségességének” értékelését.
- 125 Egyébiránt a különleges adatok kezelésének „feltétlenül szükségességére” vonatkozó követelmény ebben az összefüggésben az adattakarékosság elvének való megfelelés különösen szigorú ellenőrzését jelenti.
- 126 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2016/680 irányelv (26) preambulumbekkezdéséből kitűnik – a szükségesség követelménye akkor teljesül, ha az elérni kívánt közérdekű cél más, az érintett személyek alapvető jogait, különösen a Charta 7. és 8. cikkében biztosított, a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogot kevésbé sértő eszközökkel észszerű módon nem érhető el (lásd ebben az értelemben:

2022. augusztus 1-jei Vyriausioji tarnybinės éšikos komisija ítélet, C-184/20, EU:C:2022:601, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Különös tekintettel a természetes személyeknek a különleges adatok kezelésével szembeni fokozott védelmére, az adatkezelőnek meg kell győződnie arról, hogy e cél nem érhető el a 2016/680 irányelv 10. cikkében felsorolt adatkategóriákon kívüli más adatkategóriák felhasználásával.

- 127 Másodszor, tekintettel azon jelentős kockázatokra, amelyekkel a különleges adatok kezelése az érintettek jogaira és szabadságaira nézve, különösen az illetékes hatóságoknak a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célok érdekében végzendő feladataival összefüggésben jár, a „feltétlen szükségesség” követelménye azt jelenti, hogy figyelembe kell venni az ilyen adatkezeléssel elérni kívánt cél különös jelentőségét. E jelentőség többek között az elérni kívánt cél jellegének figyelembevételével értékelhető, különösen annak alapján, hogy az adatkezelés a bűncselekmények vagy a közbiztonságot érintő, bizonyos fokú súlyosságot mutató fenyegetések megelőzésével, az ilyen bűncselekmények üldözésével vagy az ilyen veszélyekkel szembeni védelemmel kapcsolatos konkrét célt szolgál, valamint azon sajátos körülmények fényében, amelyek között ezen adatkezelést végzik.
- 128 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az a nemzeti jogszabály, amely előírja a közvadra üldözendő szándékos bűncselekménnyel gyanúsított személy biometrikus és genetikai adatainak nyilvántartásba vételük céljából történő rendszeres gyűjtését, főszabály szerint ellentétes a 2016/680 irányelv 10. cikkében foglalt azon követelménnyel, amely szerint az e cikkben említett különleges adatkategóriák kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”.
- 129 Az ilyen szabályozás ugyanis különbségtétel nélkül és általánosan a gyanúsított személyek többsége biometrikus és genetikai adatainak gyűjtéséhez vezethet, mivel a „közvadra üldözendő szándékos bűncselekmény” fogalma különösen általános jellegű, és nagyszámú bűncselekményre alkalmazható, azok jellegétől és súlyosságától függetlenül.
- 130 Kétségtelen, hogy az ilyen szabályozás a biometrikus és genetikai adatok gyűjtésének hatályát a büntetőeljárás nyomozási szakaszában gyanúsítottá nyilvánított alatt álló személyekre, vagyis azokra korlátozza, akikről a 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontja értelmében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el. Ugyanakkor kizárólag az a tény, hogy valakit közvadra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, nem tekinthető olyan tényezőnek, amely önmagában lehetővé teszi annak vélelmezését, hogy e biometrikus és genetikai adatok gyűjtése feltétlenül szükséges, tekintettel az adatgyűjtés céljaira és az alapvető jogok, különösen a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való, a Charta 7. és 8. cikkében garantált jogok ebből eredő megsértésére.
- 131 Így egyrészt, noha alapos okkal feltételezhető, hogy az érintett személy bűncselekményt követett el, ami megalapozza a gyanúsítottá nyilvánítását, mely utóbbi azt feltételezi, hogy már elegendő bizonyíték gyűlt össze e személynek a bűncselekmény elkövetésében való részvételére vonatkozóan, előfordulhatnak olyan esetek, amikor sem a biometrikus, sem a genetikai adatok gyűjtése nem szükséges konkrétan a folyamatban lévő büntetőeljárás céljainak eléréséhez.
- 132 Másrészt annak valószínűsége, hogy a gyanúsított személy biometrikus és genetikai adataira feltétlenül szükség lesz az azon eljárástól eltérő eljárásokban, amelynek keretében az adott gyanúsítás illeszkedik, csak az összes releváns tényező, így különösen a gyanúsítás tárgyát képező állítólagos bűncselekmény jellegének és súlyosságának, e bűncselekmény különleges körülményeinek, a bűncselekmény és más folyamatban lévő eljárások közötti esetleges kapcsolat, a büntetett előélet vagy az érintett személy egyéni profilja alapján határozható meg.

- 133 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikke tényleges érvényesülésének biztosítása érdekében lehet-e az ilyen kényszer alkalmazásával történő végrehajtást előíró nemzeti szabályozást az uniós joggal összhangban értelmezni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata különösen annak vizsgálata, hogy a nemzeti jog lehetővé teszi-e az érintett személy mind biometrikus, mind genetikai adatai nyilvántartásba vételük céljából történő gyűjtése „feltétlen szükségességének” értékelését. E tekintetben különösen annak megállapítására kell képesnek lennie, hogy azon bűncselekmény jellege és súlya, amellyel az alapügyben folyó büntetőeljárásban az érintett személyt gyanúsítják, vagy olyan más releváns tényezők, mint amelyeket a jelen ítélet 132. pontja említ, olyan körülményeknek minősülhetnek-e, amelyek alkalmasak az ilyen „feltétlen szükségesség” megállapítására. Ezenkívül meg kell győződni arról, hogy az anyakönyvi adatok gyűjtése, amelyet a rendőrségi nyilvántartásba vétel keretében is előírnak, amint azt a bolgár kormány a Bíróság egyik kérdésére adott írásbeli válaszában megerősítette, önmagában nem teszi lehetővé a kitűzött célok elérését.
- 134 Ha a nemzeti jog nem biztosítja a biometrikus és genetikai adatok gyűjtésének ilyen ellenőrzését, a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a 10. cikk teljes érvényesülését biztosítsa azáltal, hogy elutasítja a rendőri hatóságok arra irányuló kérelmét, hogy engedélyezze ezen adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását.
- 135 A fentiek összességéből következik, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkét ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely előírja a közbiztonság érdekében szükséges bűncselekménnyel gyanúsított személy biometrikus és genetikai adatainak nyilvántartásba vételük céljából történő rendszeres gyűjtését, anélkül hogy rendelkezne az illetékes hatóság azon kötelezettségéről, hogy ellenőrizze és bizonyítsa egyrészt azt, hogy ezen adatgyűjtés feltétlenül szükséges a kitűzött konkrét célok eléréséhez, másrészt azt, hogy e célok nem érhetők el az érintett személy jogaiba és szabadságaiba való, kevésbé súlyos beavatkozást megvalósító intézkedésekkel.

A költségekről

- 136 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének a) pontját az Európai Unió Alapjogi Chartájának 52. cikkével együttesen**

a következőképpen kell értelmezni:

a biometrikus és genetikai adatoknak a rendőri hatóságok által nyomozási tevékenységük keretében, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása céljából történő kezelését az említett irányelv 10. cikkének a) pontja értelmében véve tagállami jog teszi lehetővé, amennyiben az adott tagállam joga az említett adatkezelés engedélyezésére vonatkozóan kellően világos és pontos jogalapot tartalmaz. Az a tény, hogy az ilyen jogalapot tartalmazó nemzeti jogalkotási aktus egyébiránt a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (általános adatvédelmi rendelet), nem pedig a 2016/680 irányelvre hivatkozik, önmagában nem kérdőjelezi meg ezt az engedélyezést, feltéve, hogy valamennyi alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezés értelmezéséből kellően világosan, pontosan és egyértelműen kitűnik, hogy a biometrikus és genetikai adatok szóban forgó kezelése a fenti irányelv, nem pedig az említett rendelet hatálya alá tartozik.

- 2) A 2016/680 irányelv 6. cikkének a) pontját, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. és 48. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezésekkel nem ellentétes az azt előíró nemzeti szabályozás, hogy amennyiben a közvádra üldözendő szándékos bűncselekménnyel gyanúsított személy megtagadja a rá vonatkozó biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele céljából történő önkéntes együttműködést, az illetékes büntetőbíróóság köteles engedélyezni az említett adatgyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtását, anélkül hogy jogkörrel rendelkezne annak értékelésére, hogy alapos okkal feltételezhető-e, hogy az érintett személy elkövette azt a bűncselekményt, amelynek elkövetésével gyanúsítják, feltéve, hogy a nemzeti jog biztosítja e gyanúsítottá nyilvánítás azon feltételeinek hatékony utólagos bírósági felülvizsgálatát, amelyekből az említett adatgyűjtés engedélyezése következik.

- 3) A 2016/680 irányelv 10. cikkét ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

e cikkel ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely előírja a közvádra üldözendő szándékos bűncselekménnyel gyanúsított személy biometrikus és genetikai adatainak nyilvántartásba vételük céljából történő rendszeres gyűjtését, anélkül hogy rendelkezne az illetékes hatóság azon kötelezettségéről, hogy ellenőrizze és bizonyítsa egyrészt azt, hogy ezen adatgyűjtés feltétlenül szükséges a kitűzött konkrét célok eléréséhez, másrészt azt, hogy e célok nem érhetők el az érintett személy jogaiba és szabadságaiba való, kevésbé súlyos beavatkozást megvalósító intézkedésekkel.

Aláírások